

NOTAS ACLARATORIAS PARA FACILITAR A CUMPRIMENTACIÓN DO ANEXO III

O ANEXO III merece un análise minucioso. O que plasmemos neste anexo será de vital importancia á hora de sinalar as destrezas, competencias, habilidades, coñecementos, capacidades, actitudes... que o voluntario puxese en práctica ou adquirise ao longo da súa experiencia voluntaria en cada actividade dentro dos proxectos ou programas no que colaborase, polo que debemos ter especial coidado en cubrir correctamente os correspondentes apartados:

- **Obxectivos do programa:** Debemos identificar dunha forma clara, concisa e breve os principais obxectivos.

- **Funcións e tarefas que desenvolveu a persoa voluntaria:** Igualmente de forma clara, concisa e breve debemos plasmar as principais funcións que a persoa voluntaria desenvolveu en cada programa ou proxecto no que formara parte. Esta redacción debemos facela do xeito que queden claras as destrezas, competencias, habilidades...que dita persoa voluntaria adquiriu ou puxo en práctica.

- **Competencias adquiridas:**
Entendemos por competencias o conxunto de coñecementos, actitudes, aptitudes, habilidades e competencias que fan eficaces ás persoas nunha determinada situación para resolver problemas.
 - o **Comunicación lingüística:** Esta competencia refírese ao emprego da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade, de construción e comunicación do coñecemento e de organización e autorregulación do pensamento, as emocións e a conduta. Os coñecementos, destrezas e actitudes propios desta competencia permiten expresar pensamentos, emocións, vivencias e opinións, así como dialogar, formarse un xuízo crítico e ético, xerar ideas, estruturar o coñecemento, dar coherencia e cohesión ao discurso e ás propias accións e tarefas, adoptar decisións, e gozar escoitando, lendo ou expresándose de forma oral e escrita, todo o que contribúe ademais ao desenvolvemento da autoestima e da confianza nun mesmo.
Comunicarse e conversar son accións que supoñen habilidades para establecer vínculos e relacións construtivas cos demais e coa contorna, e achegarse a novas culturas, que adquiren consideración e respecto na medida en que se coñecen. Por elo, a competencia de comunicación

lingüística está presente na capacidade efectiva de convivir e de resolver conflitos.

Dispoñer desta competencia leva consigo ter conciencia das convencións sociais, dos valores e aspectos culturais e da versatilidade da linguaxe en función do contexto e a intención comunicativa. Implica a capacidade empática de poñerse no lugar doutras persoas; de ler, escoitar, analizar e ter en conta opinións distintas á propia con sensibilidade e espírito crítico; de expresar axeitadamente -en fondo e forma- as propias ideas e emocións, e de aceptar e realizar críticas con espírito construtivo.

- **Matemática:** A competencia matemática é a habilidade para desenvolver e aplicar o razoamento matemático co fin de resolver diversos problemas en situacións cotiás. Forma parte da competencia matemática a habilidade para interpretar e expresar con claridade e precisión informacións, datos e argumentacións, o que aumenta a posibilidade real de seguir aprendendo ao longo da vida, e favorece a participación efectiva na vida social.

Así mesmo esta competencia implica o coñecemento e manexo dos elementos matemáticos básicos (distintos tipos de números, medidas, símbolos, elementos xeométricos, etc.) en situacións reais da vida cotiá, e a posta en práctica de procesos de razoamento que levan á solución dos problemas ou á obtención de información.

- **Coñecemento e intercambio co mundo físico:** É a habilidade para interactuar co mundo físico, tanto nos seus aspectos naturais como nos xerados pola acción humana, de modo que se posibilita a comprensión de sucesos, a predición de consecuencias e a actividade dirixida á mellora e preservación das condicións de vida propia, das demais persoas e do resto dos seres vivos. En definitiva, incorpora habilidades para desenvolverse axeitadamente, con autonomía e iniciativa persoal en ámbitos da vida e do coñecemento moi diversos (saúde, actividade produtiva, consumo, ciencia, procesos tecnolóxicos, etc...) e para interpretar o mundo, o que esixe a aplicación dos conceptos e principios básicos que permiten a análise dos fenómenos dende os diferentes campos de coñecemento científico involucrados.

Así, forma parte desta competencia a axeitada percepción do espazo físico no que se desenvolven a vida e a actividade humana, tanto a grande escala como no ámbito inmediato, e a habilidade para interactuar co espazo circundante: moverse nel e resolver problemas nos que interveñan os obxectos e a súa posición.

Así mesmo, a competencia de interactuar co espazo físico leva implícito ser consciente da influencia que ten a presenza das persoas no espazo, o seu asentamento, a súa actividade, as modificacións que introducen e as paisaxes resultantes, así como da importancia de que todos os seres humanos se beneficien do desenvolvemento e de que este procure a

Explicacións das competencias adquiridas extraídas de <http://comclave.educarex.es/>

conservación dos recursos e a diversidade natural, e mantéñase a solidariedade global e interxeracional. Supón así mesmo demostrar espírito crítico na observación da realidade e na análise das mensaxes informativas e publicitarias, así como uns hábitos de consumo responsable na vida cotiá.

Esta competencia supón o desenvolvemento e aplicación do pensamento científico-técnico para interpretar a información que se recibe e para predicir e tomar decisións con iniciativa e autonomía persoal nun mundo no que os avances que se van producindo nos ámbitos científico e tecnolóxico teñen unha influencia decisiva na vida persoal, a sociedade e o mundo natural. Así mesmo, implica a diferenciación e valoración do coñecemento científico ao lado doutras formas de coñecemento, e o emprego de valores e criterios éticos asociados á ciencia e ao desenvolvemento tecnolóxico. A partir da observación, la investigación, descubrimos las características de diferentes entornos.

- **Tratamento da información e competencia dixital:** Esta competencia consiste en dispoñer de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información, e para transformala en coñecemento. Incorpora diferentes habilidades, que van dende o acceso á información ata a súa transmisión en distintos soportes unha vez tratada, incluíndo a utilización das tecnoloxías da información e a comunicación como elemento esencial para informarse, aprender e comunicarse. Está asociada coa busca, selección, rexistro e tratamento ou análise da información, utilizando técnicas e estratexias diversas para acceder a ela segundo a fonte á que se acuda e o soporte que se utilice (oral, impreso, audiovisual, dixital ou multimedia). Require o dominio de linguaxes específicas básicas (textual, numérico, icónico, visual, gráfico e sonoro) e das súas pautas de decodificación e transferencia, así como aplicar en distintas situacións e contextos o coñecemento dos diferentes tipos de información, as súas fontes, as súas posibilidades e a súa localización, así como as linguaxes e soportes máis frecuentes nos que esta adoita expresarse.

En síntese, o tratamento da información e a competencia dixital implican ser unha persoa autónoma, eficaz, responsable, crítica e reflexiva ao seleccionar, tratar e utilizar a información e as súas fontes, así como as distintas ferramentas tecnolóxicas; tamén ter unha actitude crítica e reflexiva na valoración da información dispoñible, contrastándoa cando é necesario, e respectar as normas de conduta acordadas socialmente para regular o uso da información e as súas fontes nos distintos soportes.

- **Social e cidadá:** Esta competencia fai posible comprender a realidade social en que se vive, cooperar, convivir e exercer a cidadanía democrática nunha sociedade plural, así como comprometerse a contribuír á súa mellora. Nela están integrados coñecementos diversos e habilidades complexas que permiten participar, tomar decisións, elixir como comportarse en determinadas situacións e responsabilizarse das eleccións e decisións adoptadas.

Entre as habilidades desta competencia destacan coñecerse e valorarse, saber comunicarse en distintos contextos, expresar as propias ideas e escoitar as alleas, ser capaz de poñerse no lugar do outro e comprender o seu punto de vista aínda que sexa diferente do propio, e tomar decisións nos distintos niveis da vida comunitaria, valorando conxuntamente os intereses individuais e os do grupo. Igualmente a práctica do diálogo e da negociación para chegar a acordos como forma de resolver os conflitos, tanto no ámbito persoal coma no social.

Finalmente forma parte desta competencia o exercicio dunha cidadanía activa e integradora que esixe o coñecemento e comprensión dos valores en que se asentán os estados e sociedades democráticas, dos seus fundamentos, modos de organización e funcionamento.

- **Cultural e artístico:** Apreciación da importancia da expresión creativa de ideas, experiencias e emocións a través de distintos medios tales como a música, as artes escénicas, a literatura e as artes plásticas. A expresión cultural e artística é fundamental para o desenvolvemento das aptitudes creativas, que poden trasladarse a unha variedade de contextos profesionais. As capacidades están relacionadas coa apreciación e a expresión.

En definitiva, require poñer en funcionamento a iniciativa, a imaxinación e a creatividade para expresarse mediante códigos artísticos.

- **Aprender a aprender:** É a habilidade de cada un de nos para iniciar a aprendizaxe e persistir nela, para organizar a nosa propia aprendizaxe e xestionar o tempo e a información eficazmente, xa sexa individualmente ou en grupos. Aprender a aprender esixe das capacidades básicas fundamentais necesarias para a aprendizaxe complementaria, como a lectura, a escritura, o cálculo e as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC). A partires desa base a persoa debe ser capaz de acceder a novos coñecementos e capacidades e de adquirilos, procesalos e asimilalos.

Así mesmo espérase de nos que sexamos capaces de traballar en equipo, de sacar partido da nosa participación nun grupo heteroxéneo e de compartir as nosas aprendizaxes.

A capacidade das persoas de aprender, de superar os obstáculos e de cambiar sustentase nunha actitude positiva orientada á resolución de problemas.

- **Iniciativa persoal:** Esta competencia refírese, por unha parte, á adquisición da conciencia e aplicación dun conxunto de valores e actitudes persoais interrelacionadas, como a responsabilidade, a perseveranza, o coñecemento de si mesmo e a autoestima, a creatividade, a autocrítica, o control emocional, a capacidade de elixir, de calcular riscos e de afrontar os problemas, así como a capacidade de demorar a necesidade de satisfacción inmediata, de aprender dos erros e de asumir riscos.

Por outra parte, remite á capacidade de elixir con criterio propio, de imaxinar proxectos, e de levar adiante as accións necesarias para desenvolver as opcións e plans persoais -no marco de proxectos individuais ou colectivos responsabilizándose deles, tanto no ámbito persoal, como social e laboral.

Supón poder transformar as ideas en accións; é dicir, propoñerse obxectivos e planificar e levar a cabo proxectos. Require, polo tanto, poder reelaborar as formulacións previas ou elaborar novas ideas, buscar solucións e levalas á práctica. Ademais, analizar posibilidades e limitacións, coñecer as fases de desenvolvemento dun proxecto, planificar, tomar decisións, actuar, avaliar o feito e autoavaliarse, extraer conclusións e valorar as posibilidades de mellora.

Na medida que a autonomía e iniciativa persoal involucran a miúdo outras persoas, esta competencia obriga a dispoñer de habilidades sociais para relacionarse, cooperar e traballar en equipo: poñerse no lugar do outro, valorar as ideas dos demais, dialogar e negociar, a asertividade para facer saber axeitadamente aos demais as propias decisións, e traballar de forma cooperativa e flexible.

Outra dimensión importante desta competencia, moi relacionada con esta vertente máis social, está constituída por aquelas habilidades e actitudes relacionadas co liderado de proxectos, que inclúen a confianza nun mesmo, a empatía, o espírito de superación, as habilidades para o diálogo e a cooperación, a organización de tempos e tarefas, a capacidade de afirmar e defender dereitos ou a asunción de riscos.

En síntese, a autonomía e a iniciativa persoal supoñen ser capaz de imaxinar, emprender, desenvolver e avaliar accións ou proxectos individuais ou colectivos con creatividade, confianza, responsabilidade e sentido crítico.